

Сазонова Е. А. Фонетические явления эвфонии и какофонии в интернет-онимастике

Статья посвящена фонетической характеристике сетевых никнеймов, в составе которых прослежено явления эвфонии и какофонии. Приведены примеры благозвучных и неблагозвучных интернет-имён на украинском, английском и итальянском языках. Выявлены основные признаки «мелодичных» и «немелодичных» лексических единиц – виртуальных никнеймов, которые функционируют в Интернете. Автор приходит к выводу, что постоянно меняясь и приобретая популярность, Интернет дает возможность расширить границы коммуникации, чем обуславливает появление феноменов и явлений, которые требуют изучения и внимания ученых.

Ключевые слова: интернет-коммуникация, сетевой никнейм, эвфония, какофония, виртуальная языковая личность.

Sazonova Ye. A. Phonetic Phenomena of Euphony and Cacophony in the Internet Onomastics

The article is devoted to the phonetic characteristics of nicknames, which include the phenomena of euphony and cacophony. The examples of euphonic and dissonant Internet names were given in the Ukrainian, English and Italian languages. The basic features of «melodic» and «non-melodic» lexical units were defined. The author concludes that the Internet gives an opportunity to expand communication borders. Today the Internet is a modern, changeable and popular sphere. The Internet phenomena require a special studying and attention at the hands of linguists.

Key words: Internet Communication, nickname, euphony, cacophony, virtual linguistic personality.

Стаття надійшла до редакції 29.01.2013 р.

Прийнято до друку 28.02.2013 р.

Рецензент – к. філол. н., доц. Матвєєва С. А.

УДК 811.161.2

Н. М. Сафонова

**СТУДЕНТСЬКА НАУКОВА СТАТТЯ: МЕТОДИЧНІ
РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО МОВЛЕННЕВОГО ОФОРМЛЕННЯ
СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ**

Наукова робота будь-якого писемного жанру являє собою оформлений чинними нормативними засобами наукової мови зміст (смысл, сутність) наукових фактів, явищ, теорій, гіпотез, експериментів. Одне з найважливіших завдань дослідження – забезпечити гармонійний

зв'язок змісту (тема – рема) та форми (структура, характер, обсяги ілюстративного матеріалу, класифікація джерел, бібліографічний опис тощо) наукової роботи, щоб віднайти оптимальну модель з метою адекватного, чіткого й стислого донесення наукової інформації до адресата [1, с. 258].

Наукова стаття належить до первинних наукових текстів, оскільки її мета й завдання полягають у передаванні первинних наукових відомостей, отриманих у результаті наукових досліджень. Стаття – це перший текст такого формату, який укладає молодий науковець задля популяризації й апробації наукових результатів свого дослідження. Науковець-початківець, пишучи статтю за результатами наукової діяльності, часто зіштовхується з труднощами, викликаними незнанням структури та допустимих обсягів наукової праці такого рівня, лексико-граматичного оформлення її структурних компонентів.

Мета статті – визначити типові мовленнєві кліше для оформлення композиційних елементів наукової статті, сформулювати правила її архітекtonіки, назвати типові мовні огріхи, викликані інтерференційними чинниками, знання й розуміння яких сприятиме формуванню писемної наукової культури дослідника-початківця.

Проблеми екології наукової мови мають давню традицію в україністиці, свідченням чого є не лише ціла низка наукових чи науково-методичних розвідок (К. Городенська, А. Коваль, Л. Мацько, Г. Наконечна, Г. Онуфрієнко, О. Шаповал та ін.), а й словників-довідників з культури слововживання [2; 3; 4; 5; 6; 7].

Принципи оформлення наукових робіт, зокрема мовленнєві, ґрунтуються на вимогах, висунутих до репрезентації науково-дослідної роботи. Їх закріплено відповідними нормативними та інструктивними документами. Утім, як свідчить практика, найкращим прикладом до узагальнення належним чином наукової інформації є ознайомлення й вивчення культури оформлення наукових статей у фахових виданнях. Відтак, першим кроком до написання самостійної наукової статті є вдумливий аналіз наукових доробків у обраній галузі, що публікуються в спеціалізованих часописах та збірниках. Такий вид наукової діяльності дозволяє, по-перше, самостійно вивчити архітекtonіку наукової статті (прізвище, ім'я, та ім'я по батькові автора, назва статті, анотація (анотації), вступна частина, основний виклад матеріалу, висновки, перспективи подальшого дослідження, список літератури), по-друге, зафіксувати її структурні (актуальність, аналіз останніх публікацій з обраної теми чи проблеми, мета, завдання, об'єкт, предмет, методи й прийоми дослідження тощо) й змістові (кореляція наукових викладок та ілюстративного матеріалу) компоненти, по-третє, вивчити обсяг та інформаційне наповнення публікації, по-п'яте, зафіксувати нормативні приписи технічного оформлення (шрифт та його розмір, абзацний відступ, використання курсиву (для оформлення прикладів) та напівжирного виділення (для акцентуації аналізованого явища: окремого

звука / букви, морфеми, слова / лексеми, синтаксичної конструкції тощо в межах вибраного ілюстративного матеріалу), круглих (у оформленні прикладів) і квадратних (у покликаннях на наукові праці) дужок, оформлення списку літератури та ін.)). Щоправда, такий вид діяльності має бути чітко мотивованим. Науковець-початківець повинен прозоро бачити практичні результати проведеної роботи – коли, як і наскільки повно він зможе скористатися проведеним аналізом. Тому пропонуємо такі попередні завдання, які повинен обов'язково виконати студент перед тим, як самостійно почне писати наукову статтю на запропоновану чи самостійно обрану тему. Зауважимо, що обирати необхідно статті визнаних науковців, опубліковані в авторитетних джерелах, бажано кількох, що дозволяло б вивчити певні варіації у подачі наукового матеріалу й специфіці його технічного оформлення.

Ознайомтеся зі змістом статті, назвіть чіткі межі вступу, основної частини й закінчення, подайте їхнє приблизне відсоткове співвідношення щодо обсягу (наприклад, вступ – 20%, основна частина – 70%, висновки й перспективи – 10%).

Проаналізуйте вступ статті, подайте хронологію розташування його структурних елементів: актуальність, аналіз історії вивчення питання, предмет, об'єкт, мета, завдання, методи / прийоми, джерельна база. Обґрунтуйте її доцільність крізь принцип причиново-наслідкових відношень. Чи всі структурні компоненти наявні в запропонованій статті? З чим це може бути пов'язано (як це можна пояснити)?

Як співвідноситься назва статті з її метою й висновками? Чим зумовлені сформульовані перспективи подальшого дослідження проблеми?

Проаналізуйте основний зміст статті. Як у ній співвідноситься теорія з джерельною базою (яка кількість прикладів ілюструє теоретичні викладки)? Як технічно оформлюються приклади, прізвища авторів та назви їхніх творів? Які особливості шрифту використано?

Такі та інші типові завдання, виконані спочатку під керівництвом наукового керівника, а потім самостійно, позитивно впливатимуть на якість наукової статті.

Дещо складнішою проблемою у написанні самостійної наукової праці є мовленнєва площина, тобто лінгвальне оформлення результатів науково-дослідної роботи. Ця проблема прямо корелює із дотриманням вимог, що висувуються до сучасної наукової публікації. У постанові президії Вищої атестаційної комісії України від 15.01.2003 р. № 7-05/1 «Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліків ВАК України» прописано: «Зобов'язати їх [редакційні колеги фахових видань] приймати до друку у виданнях, що виходитимуть у 2003 році та у подальші роки, лише наукові статті, які мають такі необхідні елементи: постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і

публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми і на які спирається автор, виділення невіршених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку» [8]. І якщо дотримання цих вимог не настільки складне завдання, то набагато складнішим для науковця-початківця є надання грамотної мовної форми необхідним структурним елементам статті, їхнє правильне мовленнєве оформлення. Це почасти призводить до використання помилкових мовленнєвих кліше або взагалі до уникання називання певного структурного компонента статті.

Цей недолік, звичайно, зникає з набуттям певних практичних навичок, які можна сформувати, запропонувавши завдання типу: *опрацюйте зміст 5 – 20 статей, випишіть на окремі аркуші й укладіть картотеку мовленнєвого оформлення актуальності, аналізу останніх публікацій з обраної теми, мети, завдань, об'єкта, предмета, методів і прийомів дослідження, висновків і пропозицій*. Більш практичним для цього завдання (особливо на початковій стадії) є обрання не власне статей, а авторефератів дисертаційних досліджень, у яких ці компоненти прописані більш прозоро й чітко. Також можна запропонувати студентам мовленнєві стандарти-кліше для написання наукової статті, або мовленнєві засоби організації архітектури наукового тексту.

Для формулювання актуальності теми використовують такі мовленнєві кліше: *проблема / назване явище заслуговує на особливу увагу серед науковців; ...посідає важливе місце...; ...є актуальною на сучасному етапі розвитку лінгвістичної науки; ... є малорозробленою / недослідженою...; ...є дискусійною...; ...цілком не є вирішеною...; ...не була об'єктом спеціального вивчення; уважного ставлення дослідників останнім часом вимагає питання... та ін.* Для такого структурного компонента, як історія й сучасний стан розробки питання в науковій літературі, можна скористатися мовленнєвими кліше типу: *Прийнято вважати, що...; Загальновідомо, що...; На думку (кого?)...; Згідно з поглядами (кого?)...; Як вважають (вважає)...; Наявні погляди щодо цього питання можна класифікувати так...; Дослідженням цієї проблеми у різні часи / періоди займалися...; Цих поглядів дотримуються (дотримується)...; Гіпотезу / припущення про... висунув / запропонував...; Початок тенденції саме такого вивчення поклав...; Нову концепцію (ідею, теорію, гіпотезу) розробили... тощо.* Для формулювання мети статті можна використовувати такі кліше: *Метою є встановити (встановлення)...; Метою є визначити (визначення)...; Мета статті полягає у порівнянні...; У статті вивчаються / виявляються / з'ясовуються...; Мета статті – проаналізувати / описати / схарактеризувати / виявити / порівняти / узагальнити / систематизувати...; Метою роботи є дослідження... та ін.* Наступним

компонентом після сформульованої мети є конкретні завдання. Традиційними мовними формулами для переходу до завдань є: *Поставлена / сформульована мета вимагає / передбачає розв'язання цілої низки конкретних завдань, а саме:...*; *Для реалізації мети поставлено такі завдання...*; *Мета зумовила конкретні завдання, а саме:...* тощо. Формулювання кожного завдання традиційно починається з дієслова у формі інфінітива. Так, завдання можна розпочати: **проаналізувати** (методики, закономірності, тенденції, проблеми, роль, можливості, реалії та перспективи)...; **виявити** закономірності...; **дослідити** особливості...; **встановити** (закономірності, тенденції, основні закони, принципи, системні ознаки, параметри)...; **класифікувати**...; **описати** (особливості, проблеми, параметри, ознаки, структуру, співвіднесеність, зв'язок, аспекти, засади, тенденції)...; **обґрунтувати** (теорію, тезу, погляди науковців на..., концепцію, перспективи, систему, шляхи розв'язання проблеми)...; **узагальнити** (досвід, висновки, результати попередніх досліджень, результати експерименту, експериментальні дані, статистичні дані, матеріали дослідження)...; **розглянути** (проблеми, особливості, параметри, ознаки, структуру, зв'язок, сутність, основні принципи, засади, характер, аспекти, механізми)...; **з'ясувати** (причини, сутність, особливості, умови, характер, природу й структуру, місце й роль, основні принципи, параметри, закономірності)..., **порівняти** (позиції, результати, погляди, параметри, різні підходи, наукові концепції, якості, ознаки, функції, дефініції)...; **охарактеризувати** (сутність, сучасний стан, значення, механізм, основні напрямки, особливості, передумови, якості, причини, принципи)...; **відстежити** (процес, логіку, факти, причини, можливості, умови)...; **запропонувати** (нові підходи, шляхи розв'язання проблеми..., класифікацію, рекомендації, нові методики дослідження)...; **сформулювати** (закони, принципи, завдання, правила, висновки, рекомендації щодо, позицію щодо)...; **навести** (теорію, загальну характеристику, вагомий статистичний матеріал, відомості, характеристики, класифікації, типології)... тощо. Зауважимо, що для статті кількість завдань обмежена 3 – 6, бо її основне призначення – висвітлити лише окремий аспект тієї чи іншої проблеми.

Переходячи від вступної частини до основного викладу матеріалу, використовують такі кліше: *Є підстави вважати...*; *Перевіримо висунуте припущення...*; *Однією з найважливіших особливостей досліджуваного об'єкта є...*; *Зібраний і проаналізований фактичний матеріал дозволяє проілюструвати певні спостереження...*; *Матеріали здійсненого обстеження дозволяють згрупувати / узагальнити / уточнити / конкретизувати / класифікувати / провести нову таксономію...*; *Нам вдалося зафіксувати / з'ясувати / помітити певні закономірності... та ін.* В основному змісті статті, роблячи логічні переходи від одного аспекту до іншого, використовують такі формулювання: *як було сказано (показано, зауважено, зазначено,*

встановлено, виявлено, з'ясовано)...; як свідчать дані (результати)...; як уже вказувалося / підкреслювалося вище / раніше...; вище йшлося про...; згідно з цим...; відповідно до цього...; у зв'язку з цим...; у зв'язку з викладеним вище...; далі з'ясуємо...; у такий же спосіб знаходить свій вияв... тощо. Для доповнення або уточнення інформації використовують: *також; при чому; при тому; разом з тим; крім того; більше того; до речі; між іншим; головним чином; особливо; точніше; маємо на увазі; по суті; втім; (у)все-таки; тим більше, що; у тому числі; тобто; а саме.* Для порівняння або протиставлення можна використати кліше на кшталт: *однак; проте; але; так само...; так само, як і...; не лише..., але й...; порівняно з...; на противагу (чому?); навпаки; аналогічно (до чого?); таким же чином; з одного боку..., з іншого боку; у той же час, як...; разом із тим...; тим більше, що... та ін.* Для всебічного розгляду об'єкта, особливо з погляду типовості, конкретності, сутності (що і є основним завданням будь-якої статті), використовують: *у цьому розумінні...; взагалі...; зокрема...; як правило...; в основному...; практично...; по суті...; з одного боку...; з іншого боку...; крім того...; окрім...; у контексті...; за концепцією...; між іншим...; більше того... та ін.* Щоб виокремити певний аспект інформації, який є, приміром, основним завданням, сформульованим у статті, можна використовувати: *головне при цьому...; зупинимося на головному; необхідно зазначити, що...; маємо підкреслити / зауважити, що...; слід мати на увазі / враховувати, що...; характерно, що... та ін.*

Аналізуючи ту чи іншу інформацію, дослідникові часто доводиться висловлювати певну оцінку. Для висловлення об'єктивної оцінки доречними будуть такі кліше: *що...; безперечно, що...; безсумнівно, що...; очевидно, що...; насправді...; безсумнівно, але...; швидше за все...; досвід (розрахунки, аналіз) підтвердив...; як відомо...; загальновідомо, що...; згідно з поглядами...; дослідження показало, що... тощо.* Суб'єктивну оцінку передають мовленнєві формули: *думаємо, що...; здається, що...; на наш погляд; за нашим переконанням; уявляється вірогідним / правомірним; викликає сумнів; точка зору автора, що збігається з нашою, ...; вірогідно; ймовірно.* Окрім власне оцінки, науковець часто висловлює певне ставлення до суті тієї чи іншої теорії або її окремих аспектів. Канони наукового етикету доволі суворі, тому зайва емоційність тут неприпустима. Висловлюючи впевненість, використовують такі лексико-граматичні засоби: *Є впевненість у тому, що...; Переконливим є погляд знаних авторитетів у цій галузі на (що?)...; Не можна не зважати на те, що...; Доведено, що...; Є очевидним, що...; Ці факти переконують у (чому?)...; Автор переконливо доводить, що...; Результати дослідження підтверджують справедливність (чого?)...; Можна з упевненістю сказати, що...; У цьому аспекті варто взяти до уваги... тощо.* Критику, незгоду, спростування можна висловити, використавши такі лексико-граматичні засоби: *Не можна погодитися...; Навряд чи можна погодитися...; Є підстави*

дорікати в неточності...; Є серйозні заперечення щодо...; Необґрунтовано стверджується...; Є дискусійним питання...; Низка сумнівів та зауважень виникає при...; Певний сумнів викликають наведені приклади / статистичні дані / припущення щодо... та ін. Для певних узагальнень в основному змісті статті використовують мовленнєві формули: відтак...; отже,...; у підсумку...; в/у результаті...; усе це свідчить про те, що...; є очевидним, що...; це дозволяє зробити висновок...; це свідчить про...; нарешті...; сформулюємо висновок...; одним словом...; підбиваючи підсумки, ...; резюмуючи,

Невід'ємним атрибутом будь-якої статті на лінгвістичну тему, зокрема й студентської, є аналіз мовного матеріалу. Власне кажучи, наукова стаття має бути аналізом зібраного й проаналізованого фактажу. Ілюстрації до теоретичних викладок подають, використовуючи такі конструкції: *наприклад; як приклад; прикладом може бути / слугувати; наведемо приклад; проілюструємо викладене вище яскравими прикладами; розглянемо приклад; проаналізуємо типові приклади; унаочнимо.*

Висновки – обов'язків елемент будь-якої статті – можна оформлювати так: *Отже, проведене дослідження (виконаний аналіз) підтверджує, що...; Отже, є всі підстави зробити такий висновок:...; Результати здійсненого аналізу дозволяють зробити висновок про...; Відтак, можна впевнено стверджувати, що...; Сформулюємо основні висновки...; Здійснене дослідження дає можливість / дозволяє зробити такі висновки:...; Проведене дослідження дало можливість сформулювати такі висновки:...; У ході експерименту розв'язано поставлені завдання й підтверджено основні положення запропонованої гіпотези, а саме:... та ін.*

Такий структурний елемент наукової статті, як перспективи подальших розвідок в обраному напрямку – це, перш за все, уміння бачити ту чи іншу наукову проблему комплексно в системі взаємозв'язків і взаємовідношень з іншими дотичними проблемами, уміння фіксувати різні аспекти досліджуваного явища, бачити їхню специфіку крізь призму інших парадигм і напрямків, помічати їхні функціональні, смислові, структурні, прагматичні, комунікативні, стилістичні чи стильові особливості, відстежувати функціонально-стильові й дискурсивні прикмети. Це розвиток наукової ерудиції дослідника. Серед мовних кліше, які допоможуть вербально оформити цей елемент структури наукової статті, можна виокремити: *У перспективі планується дослідження співвідношення...; Перспективним видається більш детальне вивчення явища... у порівняльному аспекті; Перспективи подальшого вивчення заявленої проблеми вбачаємо у дослідженні...; Подальше дослідження цього аспекту полягає в...; У межах отриманих результатів можна намітити перспективу подальшого студіювання в цьому напрямі... та ін.*

Насамкінець зупинимося на мовних огріхах, що є найбільш поширеними в студентських наукових статтях. Мовними огріхами прийнято вважати відхилення від лексичних і синтаксичних норм слів, словосполучень і самостійних речень [9, с. 105]. Ми зупинимося на мовних огріхах, викликаних дією мовної інтерференції – взаємовпливу російської й української мов. Часто у статтях некоректно вживають *применник не дивлячись на* замість нормативного *незважаючи на; попри; згідно поставленого завдання* замість *згідно із поставленим завданням / відповідно до поставленого завдання; вияснити* замість *з'ясувати; обумовлюється* замість *зумовлюється* у значенні бути причиною чогось, призводити до чогось, викликати щось; *основується на теорії* замість *ґрунтується на теорії; положення справ* замість *стан справ; дані припущення* замість *такі / ці припущення; учбові досягнення* замість *навчальні досягнення; їх особливості* замість *їхні особливості; включає* замість *містить; достоїнства цієї теорії* замість *переваги цієї теорії; на протязі останніх років* замість *протягом / упродовж останніх років; головним чином* замість *переважно; до останнього часу* замість *донедавна; оточуюче середовище* замість *довкілля / навколишнє середовище; як можна повніше* замість *якомога повніше; тим не менше* замість *проте / втім / однак; тим більше* замість *а надто; беззаперечні докази* замість *неспростовні докази; у протилежність* замість *на противагу; у тому числі* замість *зокрема; наступним чином* замість *так; на цей рахунок зауважимо* замість *щодо цього зауважимо; невірне припущення* замість *неправильне / хибне / помилкове припущення; по крайній мірі* замість *принаймні; представлено у схемі* замість *зображено на схемі; прийти до висновку* замість *дійти висновку / зробити висновок; ряд праць* замість *низка праць; це послужило причиною* замість *це спричинило / зумовило / призвело до того, що...; явне протиріччя* замість *очевидна суперечність* тощо.

Знання особливостей структури наукової статті, чітке усвідомлення доцільності її елементів, сформовані навички лексико-граматичного оформлення її компонентного складу – запорука успішної презентації власних науко-дослідних досягнень, а також свідчення про високу культуру науковця. Розглянуті аспекти є лише частиною тих проблем, з якими стикаються молоді науковці на шляху до написання та публікації результатів власної наукової діяльності. Не менші труднощі викликають: проблеми формулювання назв статей, укладання анотацій, бібліографічного опису списку використаних джерел; правила цитувань, технічного оформлення змісту статті; дотримання лексичних, граматичних та стилістичних норм наукового викладу думки; обрання методів та прийомів збирання, аналізу й опису фактичних даних тощо. Усе це є перспективами подальшого дослідження в галузі формування наукового етикету дослідника-початківця.

Список використаної літератури

1. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови : навч. посіб. / Г. С. Онуфрієнко. – К. : „Центр навчальної літератури”, 2006. – 312 с. **2. Білоус М.** Екологія українського слова : практич. слов.-довід. / М. Білоус, О. Сербенська. – Л. : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка. – 2005. – 88 с. **3. Бук С.** 3 000 найчастотніших слів наукового стилю сучасної української мови / С. Бук ; наук. ред. Ф. С. Бацевич. – Л. : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка. – 2006. – 192 с. **4. Головащук С. І.** Російсько-український словник сталих словосполучень / С. І. Головащук. – К. : Наук. думка, 2001. – 640 с. **5. Головащук С. І.** Українське літературне слововживання : слов.-довід. / С. І. Головащук. – К. : Вища шк., 1995. – 319 с.; **6. Словник** труднощів української мови : близько 15 000 / Д. Г. Гринчишин, А. О. Капелюшний, О. М. Пазяк, О. А. Сербенська, З. М. Терлак ; за ред. С. Я. Ярмоленко. – К. : Рад. шк., 1989. – 336 с.; **7. Сербенська О. А.** Екологія українського слова : практич. слов.-довід. / О. А. Сербенська, М. П. Білоус. – Л. : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – 68 с.; **8. Про підвищення** вимог до фахових видань, внесених до переліків ВАК України Постанова Президії ВАК України від 15.01.2003 р. № 7-05/1; **9. Семенов О. М.** Культура наукової української мови : навч. посіб. / О. М. Семенов. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 216 с.

Сафонова Н. М. Студентська наукова стаття: методичні рекомендації до мовленнєвого оформлення структурних елементів

Розглянуто структурні елементи студентської наукової статті (первинного наукового тексту) й лексико-граматичні засоби їхнього оформлення; визначені типові мовленнєві кліше та сформульовано правила архітекtonіки подачі матеріалу. Проаналізовано типові мовні помилки, спричинені інтерференцією російської та української мов, знання й розуміння яких сприятиме формуванню писемної наукової культури дослідника-початківця. Запропоновано комплекс завдань та вправ для вироблення навичок написання наукової статті на лінгвістичну тему.

Ключові слова: наукова стаття, науковий стиль, науковий етикет, архітекtonіка наукового тексту, мовна норма, мовленнєві кліше.

Сафонова Н. Н. Студенческая научная статья: методические рекомендации к речевому оформлению структурных элементов

Рассматриваются структурные элементы научной статьи (первичного научного текста) и лексико-грамматические средства их оформления; определены типичные речевые клише и сформулированы правила архитектуры подачи материала. Анализируются типичные языковые ошибки, вызванные интерференцией русского и украинского языков, знание и понимание которых будет способствовать формированию письменной научной культуры начинающего

исследователя. Предлагается комплекс заданий и упражнений для формирования навыков написания научной статьи на лингвистическую тему.

Ключевые слова: научная статья, научный стиль, научный этикет, архитектоника научного текста, языковая норма, речевые клише.

Saphonova N. N. Student Scientific Article: methodological recommendations for the speech organization of structural elements

The research deals with the structural elements of student scientific article (primary scientific text) and lexical-grammatical means of their organization. The typical speech cliches are identified and the rules of architectonics of the material are set up. Typical speech mistakes caused by the interference of Russian and Ukrainian languages are investigated. Knowing and understanding these mistakes will contribute to development of written scientific culture of a young researcher. The set of tasks and exercises necessary for the formation of skills in writing of scientific article on linguistic topic are introduced.

Key words: scientific article, scientific style, scientific etiquette, architectonics of the scientific text, language standard, speech cliches.

Стаття надійшла до редакції 10.02.2013 р.

Прийнято до друку 28.02.2013 р.

Рецензент – д. пед. н., проф. Горошкіна О. М.

УДК 81'271

К. П. Сергієнко

**ВВІЧЛИВІСТЬ ЯК ПРЕДМЕТ ЛІНГВІСТИЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ**

Актуальність даного дослідження обумовлена зростанням ролі міжкультурної комунікації, формуванням нових вимог до якості міжкультурного комунікативного процесу, результативність якого залежить від уміння володіти лінгвальними і прагматичними засобами висловлення категорії ввічливості, яка в кожній країні ґрунтується на власних етнокультурних цінностях.

Метою дослідження є вивчення основних підходів до визначення категорії ввічливості. Відповідно до мети поставлено таке завдання: вивчити основні концепції категорії ввічливості як універсальної комунікативної категорії в сучасній лінгвістиці.

Ввічливість як предмет наукового дослідження традиційно пов'язують з культурою мови, мовним етикетом, яким приділяється велика увага (Гольдін В., Граудіна Л., Формановська Н. та ін.). Останнім